

JERZY EIDER

PAWEŁ EIDER

**IDEA I RUCH OLIMPIJSKI W DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTÓW
KULTURY FIZYCZNEJ UNIwersYTETU SZCZECIŃSKIEGO
I PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOŁY ZAWODOWEJ W WĄLCZU***

**The olympic ideals and olympic movement in the activity of institute
of Physical Culture at the University of Szczecin
and the Higher Vocational State School in Wałcz**

*Słowa kluczowe: kierunek wychowanie fizyczne, idea i ruch olimpijski, Instytut Kultury
Fizycznej*

*Key words: physical education, Olympic ideals and movement, Institute of Physical
Culture*

1. Wstęp

Głównym zadaniem uczelni jest kształcenie studentów w systemie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, na prowadzonych kierunkach i specjalnościach. Realizacja programu studiów na kierunku wychowanie fizyczne zapewnia studentom harmonijny rozwój zarówno umysłowy jak i fizyczny (sprawnościowy). Zdobywają bowiem obszerną wiedzę z zakresu kultury fizycznej, zachowań prozdrowotnych, umiejętności wykonywania i metodyki nauczania różnych dyscyplin oraz konkurencji sportowych, procesu treningowego, a także zajęć rekreacyjnych, stanowiących współczesny fitness [2].

---

* Referat wygłoszony 26.04.2008 r. na sesji „Kalisz Pomorski zaprzyjaźniony z ideą olimpijską”.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie w ogólnym zarysie działalności Instytutów Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu w zakresie promowania idei i ruchu olimpijskiego.

2. Idea i ruch olimpijski w działalności Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego

30 września 1985 roku odbyła się w Szczecinie ogólnopolska inauguracja roku akademickiego 1985/1986, połączona z rozpoczęciem działalności Uniwersytetu Szczecińskiego. W tym roku rozpoczął także samodzielną działalność na prawach wydziału Instytut Kultury Fizycznej US, przekształcony z Wydziału Wychowania Fizycznego WSP w Szczecinie. Od 1 października 1992 roku do chwili obecnej IKF zostaje w strukturze Wydziału Nauk Przyrodniczych US. Należy podkreślić, iż pierwsze obrony prac magisterskich z wychowania fizycznego odbyły się w Szczecinie 23 czerwca 1975 roku na ówczesnym Wydziale Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Łącznie w latach 1975–2008 (stan na 25.04.2008 r.) na WWF WSP i w IKF US prace magisterskie obroniło 3248 absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w tym wielu wybitnych sportowców, w gronie których jest ośmiu olimpijczyków i jedna paraolimpijka [1, 3, 4].

Władze Uniwersytetu Szczecińskiego, Instytutu Kultury Fizycznej umożliwiają studentom – sportowcom łączenie nauki z wyczynowym uprawianiem sportu. Wielu z nich posiada indywidualny tok studiowania oraz organizację studiów. W 2007 roku aż sześciu przedstawicieli IKF zdobyło mistrzostwo świata (Łukasz Kardas, Marek Kolbowicz, Dawid Pacześ, Konrad Wasielewski – wioślarstwo, Mateusz Sawrymowicz, Przemysław Stańczyk – pływanie).

Z Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego start na igrzyskach olimpijskich w Pekinie w 2008 wywalczyli (stan na 25.04.2008):

Katarzyna Baranowska – pływanie,
Marek Kolbowicz – czwórka podwójna w wioślarstwie,
Piotr Majka – wioślarstwo niepełnosprawnych,
Mateusz Sawrymowicz – pływanie,
Przemysław Stańczyk – pływanie,
Konrad Wasielewski – czwórka podwójna w wioślarstwie.

O kwalifikacje walczą¹:

Łukasz Chyła – lekka atletyka,
 Przemysław Czerwiński – lekka atletyka,
 Łukasz Kardas – wioślarstwo,
 Marcin Lewandowski – lekka atletyka,
 Bartosz Nowicki – lekka atletyka,
 Dawid Pacześ – wioślarstwo,
 Damian Zieliński – kolarstwo torowe.

Od maja 2002 roku Instytut Kultury Fizycznej US współpracuje z Zachodniopomorską Radą Olimpijską. Współpraca obejmuje między innymi działalność popularnonaukową i wydawniczą w zakresie szeroko pojętego ruchu olimpijskiego. Efektem dotychczasowej pracy są liczne publikacje pracowników IKF US, w tym wydawnictwa zwarte (tabela 1).

Tabela 1

Prace zwarte pracowników IKF US związane z ideą i ruchem olimpijskim

Lp.	Autor	Tytuł publikacji	Wydawca	Rok
1	J. Eider, H. Laskiewicz (red.)	<i>Olimpijczycy Pomorza Zachodniego</i>	WNUS Szczecin	2003
2	J. Eider (red.)	<i>50 lat piłki ręcznej na Pomorzu Zachodnim</i>	WNUS Szczecin	2004
3	J. Eider	<i>Olimpijczycy i paraolimpijczycy klubów sportowych województwa zachodniopomorskiego – Ateny 2004</i>	AMP Studio Przemysław Majewski Szczecin	2004
4	J. Eider	<i>Sportowcy, trenerzy szczecińscy, absolwenci studiów magisterskich. Kierunek wychowanie fizyczne</i>	WNUS Szczecin	2005
5	J. Eider (red.)	<i>Ruch olimpijski na Pomorzu Zachodnim</i>	WNUS Szczecin	2006
6	J. Eider (red.)	<i>Magisterskie studia z wychowania fizycznego w Szczecinie (1975–2005)</i>	WNUS Szczecin	2006
7	J. Eider (red.)	<i>Piłka nożna na Pomorzu Zachodnim w latach 1945–2006</i>	WNUS Szczecin	2006

Problematyka olimpijska występuje w licznych pracach magisterskich studentów byłego Wydziału Wychowania Fizycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie.

¹ W Pekinie startowali: Łukasz Chyła, Przemysław Czerwiński, Marcin Lewandowski.

gicznej w Szczecinie i obecnego Instytutu Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego (tabela 2).

Tabela 2

Wybrane tematy obronionych prac magisterskich związanych z działalnością olimpijską [1]

Lp.	Imię i nazwisko magistranta	Temat pracy magisterskiej	Lp.	Imię i nazwisko magistranta	Temat pracy magisterskiej
1	Mieczysława Skiba	<i>Rola i miejsce Szczecińskiego Klubu Olimpijczyka w krzewieniu idei olimpijczyka</i>	6	Arkadiusz Skowron	<i>Obciążenia treningowe w przygotowaniach olimpijskich Przemysława Stańczyka</i>
2	Tomasz Fiłka	<i>Kształtowanie siły maksymalnej i wytrzymałości siłowej wioślarzy w dwuletnim cyklu przygotowań do igrzysk olimpijskich Atlanta 96</i>	7	Żaneta Kołacz	<i>Olimpijczycy Pomorza Zachodniego – kajakarze</i>
3	Artur Licht	<i>Olimpizm w świadomości dzieci i młodzieży</i>	8	Marcin Janiak	<i>Pilkarze i siatkarze – olimpijczycy Pomorza zachodniego.</i>
4	Marek Kolbowicz	<i>Analiza rozwoju cech wiodących w wioślarstwie w cyklu olimpijskim 1992–1996 na podstawie programu przygotowań czwórki podwójnej.</i>	9	Grzegorz Kołodziejczyk	<i>Olimpijczycy Pomorza Zachodniego – pływacy i żeglarze</i>
5	Michał Urban	<i>Osiągnięcia wioślarzy polskich na igrzyskach olimpijskich w latach 1948–2000</i>	10	Paweł Włochowicz	<i>Wybrani kolarze – olimpijczycy Pomorza Zachodniego</i>

Instytut Kultury Fizycznej US był dotychczas organizatorem kilku sesji popularnonaukowych obejmujących zagadnienia związane z ideą i ruchem olimpijskim (tabela 3).

Należy podkreślić, iż studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach przedmiotu historia kultury fizycznej realizują m.in. szereg treści programowych obejmujących różnorodne zagadnienia związane z ideą i ruchem olimpijskim w naszym kraju oraz województwie zachodniopomorskim.

Tabela 3

Sesje popularnonaukowe organizowane przez IKF US obejmujące tematykę olimpijską

Lp.	Data	Miejscowość	Temat
1	08.12.2003	Szczecin	„Olimpijczycy Pomorza Zachodniego”
2	15.06.2004	Szczecin	„50 lat piłki ręcznej na Pomorzu Zachodnim”
3	23.06.2005	Szczecin	„Absolwenci magisterskich studiów z wychowania fizycznego w Szczecinie (1975–2005)”
4	07.04.2006	Pyrzyce	„Ruch Olimpijski na Pomorzu Zachodnim”
5	13.01.2007	Szczecin	„Piłka nożna na Pomorzu Zachodnim”
6	27.04.2007	Kalisz Pomorski	„Działalność olimpijska w województwie zachodniopomorskim”
7	19.04.2008	Wałcz	„Wunderteam – tradycja i współczesność sportu waleckiego”
8	26.04.2008	Kalisz Pomorski	„Kalisz Pomorski zaprzyjaźniony z ideą olimpijską”

3. Początkująca działalność w zakresie ruchu olimpijskiego w Instytucie Kultury Fizycznej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej Wałczu

W dniu 3 października 2007 roku odbyło się uroczyste rozpoczęcie roku akademickiego 2007/2008 w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Wałczu, w którym zadebiutowali studenci studiów stacjonarnych na kierunku wychowanie fizyczne.

Standardy kształcenia dla kierunku studiów wychowanie fizyczne (studia pierwszego stopnia) określają ogólne treści programowe, które należy realizować w ramach przedmiotu historia kultury fizycznej. Przykładowe zagadnienia to: „Sport w Europie i w Polsce w XIX i XX wieku”, „Geneza i rozwój nowożytnego ruchu olimpijskiego” [2, s. 5].

Studenci IKF PWSZ w Wałczu otrzymują wiedzę zgodnie z obowiązującymi treściami kształcenia. Zapoznają się także z tematyką obejmującą historię, tradycje, osiągnięcia sportowców Wałcza, powiatu, województwa zachodniopomorskiego, jak również reprezentantów Polski, w tym przygotowujących się do startów olimpijskich w kajakarstwie i wioślarstwie.

Istotną historię Ośrodka Przygotowań Olimpijskich Wałcz–Bukowina tworzą członkowie polskiego Wunderteamu. To właśnie o nich studenci I roku IKF PWSZ w Wałczu przygotowywali (pod kierunkiem dr. Marka Łyskawy prowa-

dzącego przedmiot historia kultury fizycznej między innymi opracowania związane z tematyką olimpijską:

- „Olimpijczycy reprezentacji Polski (kobiety)”.
- „Olimpijczycy Wunderteamu (mężczyźni)”.

Tematyka ta, jak również inna związana z ruchem olimpijskim, została podjęta 19 kwietnia 2008 roku na konferencji naukowej pt. „Wunderteam – tradycje i współczesność sportu wałęckiego” (tabela 4). Organizatorem tej konferencji był IKF PWSZ w Wałęzu i Urząd Miasta Wałęza.

Należy podkreślić, iż szereg zagadnień dotyczących funkcjonowania lekkoatletycznego Wunderteamu, olimpijczyków trenujących w COS Wałęz–Bukowina, będzie przedmiotem przyszłych prac dyplomowych studentów IKF PWSZ w Wałęzu.

Tabela 4

Wybrana tematyka olimpijska w programie konferencji naukowej Wałęz 2008

Imię i nazwisko prelegenta	Tytuł wystąpienia
Marek Łyskawa	„Idea olimpijska w Polsce (1918–2008)”
Alfred Mikłaszewicz	„Wałęz miastem sportu – wałęckie środowisko olimpijskie”
Zdzisław Ryder	„COS-OPO w Wałęzu – pokaz multimedialny”
Milena Janas, Łukasz Gniot	„Wykorzystanie w treningu sportowym walorów przyrodniczych OPO – jego okolice w Wałęzu”
Karolina Stańczyk	„Olimpijczycy Wunderteamu (mężczyźni)”
Agnieszka Malczewska	„Olimpijczycy reprezentacji Polski (kobiety)”

4. Podsumowanie

Najistotniejszym zadaniem Instytutu Kultury Fizycznej istniejącego w strukturze Uniwersytetu Szczecińskiego i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałęzu jest kształcenie studentów, przede wszystkim w celu ich przygotowania do przyszłej pracy zawodowej w charakterze nauczycieli wychowania fizycznego, instruktorów, trenerów określonych dyscyplin sportu. Do głównych zadań należą także wszelkiego rodzaju działania na rzecz mieszkańców miasta, regionu, środowiska, instytucji i organizacji związanych z szeroko pojętą kulturą fizyczną. Takie funkcje spełniają społeczności akademickie przedstawionych Instytutów.

5. Wnioski

1. W standardach kształcenia dla kierunku studiów wychowanie fizyczne przewidziane są treści programowe z przedmiotu historia kultury fizycznej, w ramach którego realizowane są zagadnienia dotyczące idei i ruchu olimpijskiego.
2. Zagadnienia olimpijskie występują w licznych publikacjach naukowych pracowników IKF US.
3. W obronionych pracach magisterskich absolwentów IKF US poruszane są problemy związane z tematyką olimpijską.
4. Instytuty Kultury Fizycznej Uniwersytetu Szczecińskiego i Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu realizują w treściach programowych i zadaniach statutowych różnorodną działalność olimpijską.

BIBLIOGRAFIA

Archiwalia:

- [1] Eider J.: *Dokumentacja komputerowa prac magisterskich absolwentów WWF WSP, IKF US*. Szczecin 2008.
- [2] Standardy kształcenia dla kierunku studiów: wychowanie fizyczne. Zał. nr 113 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. Warszawa 2007.

Opracowania drukiem:

- [3] Eider J.: *Olimpijczycy – absolwentami magisterskich studiów z wychowania fizycznego w Szczecinie*. W: *Magisterskie studia z wychowania fizycznego w Szczecinie (1975–2005)*, red. J. Eider. WNUS, Szczecin 2006, s. 117–128.
- [4] Eider J. (red.): *Magisterskie studia z wychowania fizycznego w Szczecinie (1975–2005)*. WNUS, Szczecin 2006.

**THE OLYMPIC IDEALS AND OLYMPIC MOVEMENT
IN THE ACTIVITY OF INSTITUTE OF PHYSICAL CULTURE
AT THE UNIVERSITY OF SZCZECIN
AND THE HIGHER VOCATIONAL STATE SCHOOL IN WAŁCZ**

Summary

The aim of this paper is to present the activity of Institute of Physical Culture at the University of Szczecin and the Higher Vocational State School in Wałcz with regard to the promotion the Olympic ideals and Olympic movement.

The curriculum of the physical education studies contains the subject „History of Physical Culture” which covers the issues of the Olympic ideals and Olympic movement. These topics are also covered by many publications of the Institute of Physical Culture at the Szczecin University. Many MA diploma papers submitted by the students of the Institutes in Szczecin and Wałcz have concerned the issues of the Olympic movement. The program and the activities of the departments themselves are also very much associated with the ideals of the Olympic movement.

Translation: Paweł Ciężczyk